OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Hallitusneuvos Terhi Salmela

Muistio

5.11.2021

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä annetun lain muuttaminen (HE 178/2021 vp)

1. Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä annettua lakia siten, että lakiin lisättäisiin säännökset asianhallintajärjestelmää käyttäviltä konkurssipesiltä ja yrityssaneerauksen kohteena olevilta velallisilta perittävästä käyttömaksusta.

Esitys liittyy konkurssiasiamiehen käynnissä olevaan tietojärjestelmäprojektiin, jossa otetaan käyttöön uudistettu asianhallintajärjestelmä Kosti. Asianhallintajärjestelmällä on kaksi pääasiallista käyttötarkoitusta. Ensimmäisen osan tarkoituksena on välittää konkurssiasiamiehelle tietoa konkurssihallinnon ja saneerausmenettelyn valvomiseksi (Kosti-valvonta). Järjestelmän toisen osan tarkoituksena on, että sen välityksellä konkurssiasioiden pesänhoitajat ja yrityssaneerausmenettelyiden selvittäjät sekä velkojat voivat toimittaa toisilleen ja velalliselle menettelyihin liittyviä asiakirjoja, joita konkurssiasiamies ei tehtäviensä hoitamisessa tarvitse (Kosti-asiointi). Myös velallinen voi järjestelmän kautta toimittaa muille asianosaisille tiettyjä menettelyyn liittyviä asiakirjoja.

Ehdotuksen mukaan Kosti-järjestelmää käyttäviltä konkurssipesiltä ja yrityssaneerausvelallisilta perittäisiin vuoden 2023 alusta lukien käyttö-

maksu. Maksun määrä olisi 230 euroa. Konkurssiasiamies määräisi maksun konkurssipesälle sen jälkeen, kun tuomioistuin on vahvistanut jakoluettelon ja yrityssaneerauksen kohteena olevalle velalliselle sen jälkeen, kun tuomioistuin on vahvistanut saneerausohjelman. Käyttömaksu määrättäisiin näin ollen sellaisessa menettelyn vaiheessa, jolloin jo tiedetään, että konkurssipesällä tai yrityssaneerausvelallisella on lähtökohtaisesti tosiasiallinen mahdollisuus suoriutua maksusta.

Ehdotetussa laissa olisi säännös, jonka nojalla maksun perinnästä luovuttaisiin niissä laissa määritellyissä tilanteissa, joissa vasta maksun määräämisen jälkeen käy selväksi, ettei sille tulla saamaan suoritusta. Konkurssiasiamies luopuisi käyttömaksun perinnästä, jos konkurssipesän varat eivät lopputilityksessä riitä kaikkien konkurssipesän velkojen (ns. massavelat) maksamiseen. Samoin käyttömaksun perinnästä luovuttaisiin, jos velallinen, jolle on saneerausohjelman vahvistamisen perusteella määrätty käyttömaksu, asetetaan konkurssiin.

Lisäksi ehdotetussa laissa säädettäisiin käyttömaksun erääntymisestä ja mahdollisuudesta pidentää maksuaikaa konkurssipesänhoitajan pyynnöstä sekä maksun viivästyskorottomuudesta. Käyttömaksu olisi suoraan ulosottokelpoinen. Maksupäätökseen saisi vaatia oikaisua ja oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä voisi valittaa hallinto-oikeuteen.

2. Esityksen vaikutukset

Käyttömaksuina arvioidaan kerättävän valtiolle vuosittain noin 160 000 euroa. Tulot nettobudjetoitaisiin momentille 25.20.01 (Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot).

Käyttömaksutuloilla on tarkoitus rahoittaa puolet konkurssiasiamiehen ylläpitämän, uudistetun asianhallintajärjestelmän käyttö- ja ylläpitokustannuksista. Rahoitusosuus vastaa konkurssi- ja yrityssaneerausmenettelyjen asianosaisten käyttöön tulevan asiointiosuuden (Kosti-asiointi) arvioituja käyttö- ja ylläpitokustannuksia. Lisäksi käyttömaksutuloilla on tarkoitus rahoittaa maksuun liittyvän laskutusjärjestelmän kustannukset.

Uudistetulla asianhallintajärjestelmällä on tarkoitus tuottaa sen käyttäjille taloudellista säästöä työmenetelmien kehittymisen ja sähköisen palvelualustan avulla. Saavutettavien taloudellisten hyötyjen arvioidaan olevan suurempia kuin käyttömaksusta aiheutuva kustannus.

3. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023. Suunnitelman mukaan sanottuun ajankohtaan mennessä uudistettu asianhallintajärjestelmä on saatu täysimääräisesti käyttöön ja valmius käyttömaksun laskuttamiseen on ehditty luoda.